

Pohádka o dětském srdci.

Na jednom vysokém vrchu stál velký a krásný zámek. Okolo něj se rozkládala široká zahrada, kde kvetly vzácné cizokrajné květiny, v umělých jezírkách plovaly zlaté rybičky a ve vzduchu zpívali pestrobarevní ptáci.

V tom zámku žili kníže a kněžna a ti měli malou dcerušku Isabelu. Žili spokojeně a šťastně a i jejich poddaní je měli rádi, hlavně kvůli kněžně, o níž se říkalo, že má zlaté srdce.

Isabelino dětství plynulo ve hrách a radosti. Její trpělivá matka trávil s ní celé dny ve velké zahradě.

Avšak jednoho podzimního dne se kněžna vážně roznemohla. Věhlasní mudrci ze všech končin světa byli povoláni k jejímu loži, ale kněžna byla den ze dne bledší a průsvitnější. Lékaři přicházeli, pokrčili rameny a zase odcházeli. Nikdo si nevěděl rady, dny plynuly a jednoho jitra se zámek potáhl černým sukmem. Kněžna zemřela.

Záměcké zvony zněly do kraje, který tonul v slzách, protože kněžna byla tak dobrá a měla zlaté srdce.

Pak pohřbili kněžnu do záměcké krypty, čas běžel dál svým plynulým tokem, ale smutek dosud trval. Nešťastný kníže nemohl na svou milovanou choť zapomenout. Jednou dal osedlat koně a s malou družinou věrných zbrojnošů odjel do světa.

Malá Isabela v zámku osiřela. Ruch v komnatách utichl, všude byl mrtvý klid a malá princezna častěji a častěji vybíhala do zahrady, aby mu unikla. Vyhledávala místa, kde si ještě před rokem bezstarostně hrávala se svou matkou, sedávala tam docela tiše a snažila se pochopit, proč tu maminka už není. A když tak jednou mlčky seděla u zahradní zdi, zaslechla pláč malého děvčátka a rozzlobený hlas jednoho ze strážců zámku.

Malá Anička, děvčátko z vesnice, chtěla jednou na vlastní oči shlédnout všechnu tu nádheru, o které se dole ve vsi vy-

právěly celé legendy. Nesměle došla až ke plotu, ale tam ji na smrt vylekal vousatý strážce, který se s ní začal zle vadit. Anička se dala do srdceryvného pláče - a vtom stanula u plotu malá princezna.

Na její přání zavedl strážce Aničku do zahrady. Anička, dcerka z obecní pastoušky, a Isabela, princezna ze zámku, stanuly si tu poprvé s udivenýma očima tváří v tvář. Ale Isabela byla milá a krásná a Anička zase dobrošrdečná a tak se spřátelily dřív, než strážce došel zpátky ke bráně.

A zase plynul čas. Isabela zapomínala pozvolna na svou zemřelou matku, nenavštěvovala už tak často místa, kam ji táhly vzpomínky, jen do matčiny komnaty nosívala denně čerstvé květiny. Anička byla denním hostem v zámecké zahradě. Milovala upřímně malou princeznu a Isabela k ní přilnula celým svým osiřelým srdcem. Neměla nikoho jiného, neboť o knížeti nebylo stále ještě ani zprávičky.

Až jednou, to už šlo Isabele na desátý rok, přijel posel na zpěněném koni se zprávou, že kníže přijíždí zpět do své země s celou družinou, že veze svému lidu novou kněžnu a svému dítěti novou matku.

Rázem zavlály v celé zemi prapory. Lidé se chystali na náležité přivítání. Isabela s Aničkou trávily celé dny v zámecké věži, odkud bylo vidět na cestu k hlavní bráně.

A jednoho dne se rozlehla nádvořím heroldova trubka. Zazněla jásavě a slavnostně : pán zámku se vrací !

"Buďeš muset jít domů, víš ?" řekla rozechvělá Isabela Aničce. "Mně teď přijede tatínek a nová maminka, musím je uvítat a nebudu mít čas na hraní."

Slavnostní průvod, jedoucí k zámku, nevšiml si malého děvčátka, smutně cupajícího prachem cesty ke vsi. Všude bylo plno radosti, jásotu a provolávání slávy, jen Aničce kanuly slyšičky po tvářích a nebylo nikoho, kdo by je osušil.

Ani Isabela neměla čas myslet na Aničku. Snad si představovala, že Anička volá slávu spolu s davem lidí u brány, snad nemyslela ani na to. Rozcuchaná a s trochu pošpiněnými bílými šaty vběhla do nádvoří právě v okamžiku, kdy knížecí kočár zarachotil na hrbolatém dláždění. Padla otví kolem krku a tiskla ho k sobě, jako by ho už nikdy nechtěla ze svého náručí pustit. A tu vystoupila za knížetem z kočáru mladá žena oslnivé krásy. Byla vysoká a štíhlá, černé copy obtočeny kolem hlavy jako korunu. Pod bílým čelem hleděly dvě temné oči, planoucí chladným a tvrdým žářem.

Těch očí si Isabela všimla, když rozpačitě pustila otcovu šíji. Tatínek si jistě nevšiml rozcuchaných vlásků a pošpiněných šatů. Ale stejně jistě padly do oka nové kněžně.

Uvítání s novou maminkou bylo pro Isabelu zklamáním. Kněžna Elmíra ji letmo políbila na čelo, bylo to chladné a nepřímé, jako by zavál mrazivý vítr - a dál už o malé princezně vůbec nevěděla.

Večer vklouzla Isabela potají do komnaty své matky, komnaty, která jediná zůstala nedotčena horečnými přípravami na uvítání knížecích manželů. Stulila se do nohou maminciny postele a dlouho hořece plakala. Najednou viděla, že se dveře komnaty tiše otvírají a v nich se objevila bílá postava její matky, taková, jak ji znala z obrazu v otcově pokoji, v mušelinových šatech a s dlouhými zlatými kadeřemi. Neslyšným krokem se blížila k loži. Tiše se sklonila nad Isabelou a Isabela zaslechla starou ukolébavku, kterou ji maminka v dětství uspávala. Tu si tiše povzdechla a usnula.

Ráno našli Isabelu spící v opuštěné komnatě. Kněžna Elmíra neřekla nic, ale tvářila se pohoršeně. Cítila, že malá princezna bude vždycky stát mezi knížetem a jejími vlastními ctižádostivými plány. A její pyšné a zlé srdce se neumělo dělit o nic.

Příchodem nové matky nastal Isabele krušný život. Anička se už do zámku nevrátila. Bála se. A zámek byl střežen jako nikdy před tím. Zahrada se přestala ozývat smíchem a jásotem dětských hlásků. Zato duněla mužnými hlasy, chichotala se smíchem mladých šlechticem a zvečera zaznívala zpěvem potulných básníků a hudebníků.

A Isabela ? Ta se ztrácela mezi pozvanými hosty. Byla stejně přehlížena jako obraz zemřelé kněžny v zašlém rámu, který byl odstěhován z otcovy pracovny do neužívané ložnice Isabeliny maminky. Často sedávala Isabela v tichém zadumání před tímto obrazem. Hlavu opřenu o pelest přemýšlela malá princezna, kterou nikdo nechtěl znát, o podivné změně, jež nastala v jejím životě. Pro hosty, pozvané nevlastní matkou, byla příliš nepatrná. Pro lidi ve vsi byla úplně cizí, neboť mezi ně nikdy nepřišla. Na Aničku se ve svém nevědomém dětském srdci trochu zlobila, že už za ní nechodí. Ale ke komu měla tedy jít pro úsměv a pro laskavé slovo ?

Jen kníže ji miloval. Ale vládní záležitosti, dvorní slavnosti a krásná Elmíra ho tak zaneprazdňovaly, že se stávalo, že ho Isabela po několik dní za sebou vůbec neviděla.

Tak žila malá princezna ve studeném zámku, plném zlata a drahého kamení, měla vše a neměla vlastně nic. A v podzámčí žily děti, které neměly nic a vlastně měly mnohem víc než ona.

V zahradě odkvetly růže, zčervenala jablka, listí se zbarvilo zlatem a purpurem a pak opadalo, přišel první sníh a s ním Isabeliny desáté narozeniny.

Když se ráno Isabela probudila, bylo nebe šedě zatažené. Mraky vlály jako potrhané závoje, mrazivý vítr jimi cloumal a hnal je před sebou. Ale v krbu praskala smolná polena a na nich tančily veselé rudé plaménky s modrými okraji. Bylo tu příjemně teplo a Isabela se začala radostně oblékat.

Den začal velmi slavnostně. Isabela směla snídat s knížetem a kněžnou v modré komnatě. Ve vedlejších sále hlučeli hosté, ale těžké závěsy a dubové ostění modré komnaty ztlumilo všechny zvuky v jednotvárné mumlání. Sloužící neslyšně pobíhali na plstěných podešvích a lidé u stolu mlčeli.

Byly to první Isabeliny narozeniny po otcově návratu z ciziny. Ale snídaně, na kterou se Isabela vždycky celý rok těšila, byla nějak vážná a skoro smutná, jako by se nade vším vznášel hustý černý závoj, plný prachu.

Isabela jedla pomalu a es sousty polykala slzy. Bylo to docela jiné, než si to představovala. Konečně odložil kníže svůj zlatý příbor na znamení, že jídlo skončilo. Vzal Isabelu za ruku a vešel s ní do velké komnaty. Tam ležely hračky neuvěřitelné ceny, panenky, cukroví, všechno, co může oblažít srdce desetileté holčičky, ať už je princeznou či nikoliv.

Isabeliny oči se znovu rozzářily radostí, když děkovala svým rodičům za tu spoustu dárků. Pak odešel kníže i sličná Elmíra z pokoje, aby Isabele dopřáli nerušené radosti. Čekalo na ně ostatně tolik hostů a Elmíru nudilo zabývat se cizím malým dítětem.

Ale Isabela byla šťastná. Hrála si celé dopoledne a po skončené dvorní tabuli, při níž směla poprvé sedět po kněžnině boku, vrátila se znovu ke svým hračkám.

Než si všechno pořádně prohlédla, než se se vším dost potěšila, byl tu večer, pravý zimní večer se spoustou hvězd a planoucím krbem v komnatě a Isabela, tisknouc nejhezčí panenku v náručí, ulehla do svého lože.

Byla unavena novými dojmy a radostným dnem. Po nekonečné řadě smutných dnů, které se jeden druhému podobaly jako korálek korálku, prožila opět den plný vzruchu, dojmů a radosti. Škoda jen, že byla celý den sama, že se s ní nikdo nedělil o její radost.

A tu si vzpomněla na Aničku. Jak ta se dovedla radovat nad krásou jejích hraček ! Jak ráda byla s Isabelou pohromadě od rána až do večera. Proč už tak dlouho nepřišla ?

Isabela nevěděla nic o tom, jak Aničku zarmoutila v den příjezdu knížecího páru. Nemohla proto cítit lítost nad svým činem. Cítila jenom stesk, že její malá přítelkyně na ni zapoměla.

Dole v sále vířil ples na počest oslavenkyně, která ležela s otevřenýma očima na loži a spánek se jí vyhýbal. Byla už noc, když najednou Isabela vstala a vklouzla do župánku a pantoflíčků, které ležely u krbu připraveny na ráno.

Prošla tichou chodbou do druhé komnaty. Stáhla velkou vyšívanou pokrývku se stolu, rozprostřela ji na zem a počala do ní skládat hračky a panenky. Což neříkala Anička, že děti dole ve vsi nemají často víc než dřevěný špalíček v náručí ? Ať mají jednu radost ! Ať ji mají rády, ať se k ní Anička zase vrátí.

Za chvíli byla pokrývka plná. Isabela si přehodila ranec přes rameno, jak to viděla jednou u chůvy a tu nejkrásnější panenku vzala do náruče. Daruje ji Aničce !

Proklouzla setmělým zadním schodištěm do zahrady. Byla krutá zima. Ale Isabela kráčela neochvějně dál, proběhla nízkým křovím, prolezla dírou - a už byla za zdí. Tam dole v údolí je spousta dětí, které čekají na tvoje hračky, Isabelo !

A Isabela jde modrou mrazivou nocí, zima ji halí do svého ledového pláště a lomcuje jejím něžným tělíčkem, sněhem promočené pantoflíčky váznou v závějích a jsou stále těžší a těžší.

Ale Isabela vrávorá dál. Ani si nevšimne, že jeden z cípů pokrývky jí vyklouzl z ruky, z raněčku vypadne panenka,

pak další hračka, břemeno je stále lehčí, Isabela znamená svou cestu rozsypanými hračkami, ale neví o tom, klopýtá dál a dál, vidí studená světýlka hvězd v ledové výšce nad sebou, ale vidí i světla vesničky, která jsou už tak blízko.

Už zbývá jen docela malý kousek, Isabelo se štědrým srdcem ! Musíš vydržet, vždyť neseš radost, tolik radosti pro chudé děti pod doškovými střechami.

Princezna padá, znovu vstává - ještě několik kroků ! - ale pak už to najednou nejde. Musí si odpočinout ! Jen chvílenku, prosím, hned zase půjdu dál.

Isabela usedá do sněhu a cípy ranečku jí vyklouznou z prokřehlých ruček. Už jen ta nejkrásnější panenka pro Aničku dřímá v Isabelině náručí a kolem leží mrazivá modrá noc.

A hle ! tam někdo přichází. Lehce a tiše přistupuje k Isabele, bere ji do náruče, Isabela už ví, kdo to je a položí svou unavenou hlavu na studené rameno.

"Kam jdeme, maminko ?"

"Tam, kde není bolesti."

"A zůstaneš se mnou, maminko ?"

"Už nás nikdo nerozdělí, mé dítě."

"Ale co hračky ?" vzpomene si najednou usínající Isabela.

"Kdo dá dětem moje hračky ? Anička přece čeká...."

Ale spánek je silnější a snad už to ani není spánek, snad je to sama královna zimní noci, jejíž černý závoj se vznáší na nebi mezi hvězdami.

V tanečních sálech zámku svítí světla, tam je radost a život a teplo, ale Isabela vidí jen kmitání hvězd mezi mraky...ale ne, to nejsou hvězdy, to jsou maminciny oči. To není sníh, to je přece její měkká náruč.

A Isabela zavírá oči, zimní noc stojí neochvějně a mrazivě nad ní a daleko nad obzorem padá k zemi stříbrná hvězda....